

Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (sjunde avdelningen)

den 22 februari 2024*

”Begäran om förhandsavgörande – Folkhälsa – Hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel – Förordning (EG) nr 1069/2009 – Tillstånd – Artikel 24.1 i) – Begreppet ’Lagring av animaliska biprodukter’ – Avbrott av en transport, som kan vara i upp till åtta timmar”

I mål C-85/23,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 267 FEUF, framställd av Oberverwaltungsgericht des Landes Sachsen-Anhalt (Förvaltningsöverdomstolen i Sachsen-Anhalt, Tyskland) genom beslut av den 24 januari 2023, som inkom till domstolen den 15 februari 2023, i målet

Landkreis Jerichower Land

mot

A.,

meddelar

DOMSTOLEN (sjunde avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden F. Biltgen samt domarna J. Passer (referent) och M.L. Arastey Sahún,

generaladvokat: N. Emiliou,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

- A., genom J. Hagmann, Rechtsanwalt,
- Greklands regering, av E. Leftheriotou och A.-E. Vasilopoulou, båda i egenskap av ombud,
- Europeiska kommissionen, av B. Hofstätter och G. Koleva, båda i egenskap av ombud,

* Rättegångsspråk: tyska.

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

- 1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 24.1 i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter) (EUT L 300, 2009, s. 1).
- 2 Begäran har framställts i ett mål mellan Landkreis Jerichower Land (distriktet Jerichow, Tyskland) och A., ett bolag bildat enligt tysk rätt, angående förbudet som detta bolag förlagts med, att lagra transportbehållare som innehåller animaliska biprodukter i ett av bolagets lager.

Tillämpliga bestämmelser

Unionsrätt

- 3 Skälen 1, 2, 5, 6, 11 och 36 i förordning nr 1069/2009 har följande lydelse:
 - ”(1) Animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel utgör en potentiell risk för människors och djurs hälsa. Tidigare kriser i samband med utbrott av mul- och klövsjuka, spridning av transmissibla spongiforma encefalopatier såsom bovin spongiform encefalopati (BSE) och förekomsten av dioxiner i foder visar följderna av att vissa animaliska biprodukter används på fel sätt för människors och djurs hälsa, säkerheten i livsmedels- och foderkedjan och konsumenternas förtroende. Dessutom kan sådana kriser ha betydande följder för hela samhället genom konsekvenserna för jordbrukarnas och den berörda industrisektorns socio-ekonomiska situation och för konsumenternas förtroende för att produkter av animaliskt ursprung är säkra. Sjukdomsutbrott kan även tänkas påverka miljön negativt, inte endast på grund av problem vid bortskaffande utan även med tanke på den biologiska mångfalden.
 - (2) Animaliska biprodukter uppkommer främst vid slakt av djur för livsmedelsändamål, vid produktion av produkter av animaliskt ursprung såsom mejeriprodukter samt i samband med bortskaffande av döda djur och åtgärder för sjukdomsbekämpning. Oavsett källa utgör de en potentiell risk för människors och djurs hälsa och miljön. Risken bör bemästras på lämpligt sätt, antingen genom att sådana produkter bortskaffas på säkrare sätt eller genom att de används för olika ändamål, under förutsättning att stränga villkor uppfylls så att hälsoriskerna i fråga kan minimeras.

...

- (5) Gemenskapens hälsobestämmelser för insamling, transport, hantering, behandling, omvandling, bearbetning, lagring, utsläppande på marknaden, distribution, användning eller bortskaffande av animaliska biprodukter bör fastställas inom en enhetlig och omfattande ram.
- (6) Dessa allmänna bestämmelser bör stå i proportion till de risker för människors och djurs hälsa som animaliska biprodukter innebär när de hanteras av driftansvariga i olika skeden längs med kedjan från insamling till användning eller bortskaffande. Bestämmelserna bör även ta hänsyn till de risker för miljön som dessa åtgärder innebär. Gemenskapens regelverk bör vid behov även omfatta hälsobestämmelser om utsläppande på marknaden, inklusive vid handel inom gemenskapen och import av animaliska biprodukter.

...

- (11) ... Huvudmålen med bestämmelserna om animaliska biprodukter, dvs. bekämpning av risker för människors och djurs hälsa och skydd av säkerheten i livsmedels- och foderkedjan, bör fastställas tydligt. Genom bestämmelserna i den här förordningen bör dessa mål kunna uppnås.

...

- (36) I annan lagstiftning som trätt i kraft efter antagandet av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 178/2002 av den 28 januari 2002 om allmänna principer och krav för livsmedelslagstiftning, om inrättande av Europeiska myndigheten för livsmedelssäkerhet och om förfaranden i frågor som gäller livsmedelssäkerhet [(EGT L 31, 2002, s. 1)], nämligen Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 852/2004 av den 29 april 2004 om livsmedelshygien [(EUT L 139, 2004, s. 1, och ändrad i EUT L 226, 2004, s. 3)], [Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 853/2004 av den 29 april 2004 om fastställande av särskilda hygienregler för livsmedel av animaliskt ursprung (EUT L 139, 2004, s. 55)] och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 183/2005 av den 12 januari 2005 om fastställande av krav för foderhygien [(EUT L 35, 2005, s. 1)], och som kompletteras av [Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1774/2002 av den 3 oktober 2002 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter som inte är avsedda att användas som livsmedel (EGT L 273, 2002, s. 1)], åläggs livsmedelsföretagarna och foderföretagarna det primära ansvaret för efterlevnaden av den gemenskapslagstiftning som syftar till att skydda människors och djurs hälsa. Enligt denna lagstiftning bör driftansvariga som bedriver verksamhet som omfattas av denna förordning även vara primärt ansvariga för att se till att denna förordning efterlevs. Den skyldigheten bör ytterligare förtydligas och det bör anges hur spårbarhet säkerställs, bland annat när det gäller separat insamling och distribution av animaliska biprodukter. ...”

- 4 Artikel 1 i förordning nr 1069/2009, med rubriken ”Syfte”, har följande lydelse:

”I denna förordning fastställs bestämmelser för människors och djurs hälsa i samband med animaliska biprodukter och därav framställda produkter för att förebygga och minimera risker för människors och djurs hälsa av dessa produkter och framför allt skydda säkerheten i livsmedels- och foderkedjan.”

5 Artikel 3 i denna förordning har följande lydelse:

”I denna förordning gäller följande definitioner:

1. *animaliska biprodukter*: hela kroppar eller delar av kroppar från djur, produkter av animaliskt ursprung eller andra produkter som fås från djur och inte är avsedda som livsmedel, inbegripet ägg, embryon och sperma.
2. *framställda produkter*: produkter som framställts genom en eller flera behandlingar, omvandlingar eller steg i bearbetningen av animaliska biprodukter.

...

11. *driftansvarig*: de fysiska eller juridiska personer som har faktisk kontroll över en animalisk biprodukt eller därav framställd produkt, däribland transportörer, handlare och användare.

...

13. *anläggning*: varje plats där det utförs någon verksamhet som inbegriper hantering av animaliska biprodukter eller därav framställda produkter, med undantag för fiskefartyg.

...”

6 I artikel 4, som har rubriken ”Utgångspunkten i tillverkningskedjan och skyldigheter”, föreskrivs följande i punkterna 1 och 2:

”1. Driftansvariga ska, så snart de framställt animaliska biprodukter eller därav framställda produkter som omfattas av tillämpningsområdet för denna förordning, identifiera produkterna och se till att de hanteras i enlighet med denna förordning (utgångspunkt).

2. De driftansvariga ska, i de företag som står under deras kontroll, se till att animaliska biprodukter eller därav framställda produkter under alla skeden av insamling, transport, hantering, behandling, omvandling, bearbetning, lagring, utsläppande på marknaden, distribution, användning och bortskaffande uppfyller de krav i denna förordning som är av relevans för verksamheten.”

7 Artikel 7 i förordning nr 1069/2009 har rubriken ”Kategorisering av animaliska biprodukter och därav framställda produkter”. I punkt 1 i den artikeln föreskrivs följande:

”Animaliska biprodukter ska indelas i särskilda kategorier med hänsyn till graden av risk för människors och djurs hälsa som de animaliska biprodukterna medför, i enlighet med förteckningarna i artiklarna 8, 9 och 10.”

8 Artikel 10 i förordningen, som rör ”[k]ategori 3-material”, har följande lydelse:

”Kategori 3-material ska omfatta följande animaliska biprodukter:

- a) Slaktkroppar och delar av djur som slaktats, eller kroppar eller delar av vilt som nedlagts, och som enligt gemenskapens lagstiftning är tjänliga som livsmedel, men som av kommersiella skäl trots detta inte är avsedda att användas som livsmedel.

- b) Slaktkroppar och följande delar från djur som har slaktats i ett slakteri och som har genomgått en besiktning före slakt där de befunnits vara lämpade för slakt för att användas som livsmedel, eller kroppar och följande delar från vilt som nedlagts för att användas som livsmedel i enlighet med gemenskapslagstiftningen:
- i) Slaktkroppar eller kroppar och delar av djur som förklarats otjänliga som livsmedel enligt gemenskapslagstiftningen, men som inte visade några tecken på sjukdomar som kan överföras till människor eller djur.
 - ii) Huvuden av fjäderfä.
 - iii) Hudar och skinn, inklusive material från putsning och spaltning, horn och gångbenets distala delar, inklusive falangben, karpalben och metakarpalben, tarsalben och metatarsalben av
 - andra arter än idisslare som måste testas för [transmissibel spongiform encefalopati],
 - disslare som har testats med negativt resultat i enlighet med artikel 6.1 i [Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 999/2001 av den 22 maj 2001 om fastställande av bestämmelser för förebyggande, kontroll och utrotning av vissa typer av transmissibel spongiform encefalopati (EGT L 147, 2001, s. 1)],
 - iv) Svinborst.
 - v) Fjädrar.
- ...”
- 9 I artikel 14 i förordning nr 1069/2009, med rubriken ”Bortskaffande och användning av kategori 3-material”, föreskrivs följande:
- ”Kategori 3-material ska
- ...
- d) bearbetas, utom när det gäller kategori 3-material som har förändrats genom nedbrytning eller förstöring så att produkten utgör en oacceptabel risk för människors eller djurs hälsa, och användas
- i) för tillverkning av foder för andra produktionsdjur än pälsdjur, för att släppas ut på marknaden i enlighet med artikel 31, utom när det gäller material som anges i artikel 10 n, o och p,
- ...”
- 10 Avdelning II i denna förordning, med rubriken ”Krav på driftansvariga”, innehåller artiklarna 21–43.
- 11 I artikel 21 i förordningen, med rubriken ”Insamling och identifiering beträffande kategori och transport”, föreskrivs följande i punkt 1:
- ”De driftansvariga ska utan onödigt dröjsmål samla in, identifiera och transportera animaliska biprodukter under sådana förutsättningar att risker för människors och djurs hälsa undviks.”

- 12 I artikel 24 i samma förordning, med rubriken ”Godkännande av anläggningar”, anges följande i punkt 1:

”Driftansvariga ska se till att anläggningar som de har kontroll över godkänns av den behöriga myndigheten i de fall då dessa anläggningar bedriver verksamhet av ett eller flera av följande slag:

...

i) Lagring av animaliska biprodukter.

...”

- 13 I artikel 54 första stycket i förordning nr 1069/2009 föreskrivs följande:

”Förordning ... nr 1774/2002 ska upphöra att gälla från och med den 4 mars 2011.”

- 14 Artikel 55 i förordning nr 1069/2009, med rubriken ”Övergångsbestämmelse”, har följande lydelse:

”Anläggningar och användare som godkänts eller registrerats i enlighet med förordning ... nr 1774/2002 före den 4 mars 2011 ska anses vara godkända respektive registrerade i enlighet med den här förordningen.”

Tysk rätt

- 15 I 1 § Tierische-Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz (lag om bortskaffande av animaliska biprodukter) av den 25 januari 2004 (BGBl. 2004, I, s. 82), i den lydelse som är tillämplig på omständigheterna i det nationella målet (nedan kallad TierNebG), föreskrivs följande:

”Syftet med denna lag är att genomföra [förordning nr 1069/2009] och Europeiska gemenskapens eller unionens direkt tillämpliga rättsakter, som antagits med stöd av eller som genomförande av denna förordning.”

- 16 I 12.1 § och 12.2 § TierNebG föreskrivs följande:

”1. Iakttagandet av bestämmelserna i de direkt tillämpliga rättsakter som avses i 1 §, iakttagandet av bestämmelserna i denna lag och de förordningar som antagits med stöd av denna, samt verkställbara förelägganden som utfärdats i enlighet med sådana direkt tillämpliga rättsakter som avses i 1 §, i denna lag eller i förordningar som antagits med stöd av denna lag, ska kontrolleras av den behöriga myndigheten ...

2. Den behöriga myndigheten får från fall till fall utfärda de förelägganden som krävs för att säkerställa efterlevnad av bestämmelserna i de direkt tillämpliga rättsakter som avses i 1 § i denna lag och de förordningar som antagits i enlighet med dessa. Denna bestämmelse ska också tillämpas efter den registrering som avses i artikel 23 i förordning [nr 1069/2009] eller efter beviljandet av ett tillstånd enligt artikel 24 i förordning [nr 1069/2009].”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågan

- 17 Den 10 november 2004 erhöll A. ett godkännande för sin bearbetningsanläggning för animaliska biprodukter i kategori 3 i staden A i enlighet med artikel 17 i förordning nr 1774/2002. I denna artikel föreskrevs en skyldighet att erhålla ett sådant godkännande för bearbetningsanläggningar för kategori 3-material.
- 18 Under år 2016 konstaterade tjänstemän i distriktet Jerichow, vid en kontroll som utfördes i ett lager som A drev i staden B, att transportbehållare som innehöll slaktavfall och animaliska rester i kategori 3, som avses i artikel 10 i förordning nr 1069/2009, hade placerats i en semitrailer utrustad med ett kylaggregat. De påpekade även att några slaktkroppar hade börjat brytas ned, att golvet i lagret var täckt av vätska som innehöll likmask och som härrörde från behållarna, och att det i ett hörn hade påträffats möss och råttor.
- 19 Tjänstemän i distriktet Jerichow konstaterade att transporten och deponeringen av detta kategori 3-material ägde rum på följande sätt: Först hämtades behållarna från producenterna och transporterades med fem fordon till lagret i staden B. I detta lager lastades sedan behållarna direkt på den kylutrustade semitrailern utan att innehållet behandlades. Behållarna stod alltså kvar i semitrailern under i regel två timmar, vilket dock i vissa fall kunde bli åtta timmar. Efter att samtliga transportbehållare hade hämtats transporterades de med en lastbil utrustad med ett kylaggregat till den bearbetningsanläggning som A drev i staden A. De ifrågakvarande behållarna, som inte var vattentäta, var i de flesta fall konventionella avfallsbehållare (240 liter) eller avfallsbehållare av typ Eurobox (600 liter).
- 20 Genom beslut av den 4 januari 2017, som fattades med stöd av 12.2 § TierNebG, förbjöd distriktet Jerichow A. att lagra animaliska biprodukter i sitt lager i staden B, med motiveringen att bolaget inte hade något tillstånd härför i den mening som avses i artikel 24.1 i) i förordning nr 1069/2009.
- 21 Efter att utan framgång ha begärt omprövning av detta beslut överklagade A detsamma till Verwaltungsgericht (Förvaltningsdomstolen, Tyskland). Verwaltungsgericht ogiltigförklarade nämnda beslut med motiveringen att ett kort avbrott i en transport, utan att detta avbrott berodde på en tömning eller ett byte av behållare, inte kunde kvalificeras som lagring av animaliska biprodukter i den mening som avses i artikel 24.1 i) i förordning nr 1069/2009.
- 22 Distriktet Jerichow överklagade domen från Verwaltungsgericht (förvaltningsdomstolen) till Oberverwaltungsgericht des Landes Sachsen-Anhalt (Förvaltningsöverdomstolen i delstaten Sachsen-Anhalt, Tyskland), tillika den hänskjutande domstolen.
- 23 Enligt den hänskjutande domstolen beror utgången i det nationella målet på tolkningen av begreppet lagring i artikel 24.1 i) i förordning nr 1069/2009. Beslutet av den 4 januari 2017, genom vilket distriktet förbjöd A. att lagra animaliska biprodukter i sitt lager i staden B, fattades nämligen med stöd av den omständigheten att behållare med animaliska biprodukter, vilka transporterats med tunga lastbilar, hade deponerats i detta lager under några timmar.

24 Mot denna bakgrund beslutade Oberverwaltungsgericht des Landes Sachsen-Anhalt (Förvaltningsöverdomstolen i delstaten Sachsen-Anhalt) att vilandeförklara målet och ställa följande fråga till EU-domstolen:

”Ska artikel 24.1 i) i förordning [nr 1069/2009] tolkas på så sätt att begreppet ’lagring’ omfattar ett avbrott under en transport under vilket behållare med animaliska biprodukter i kategori 3 lastas om till ett annat transportfordon, där produkterna står uppställda i flera – upp till åtta – timmar innan de transporteras vidare till en bearbetningsanläggning, utan att materialet behandlas eller överförs till andra behållare?”

Prövning av tolkningsfrågan

25 Oberverwaltungsgericht des Landes Sachsen-Anhalt (Förvaltningsöverdomstolen i Sachsen-Anhalt, Tyskland) har ställt sin enda tolkningsfråga för att få klarhet i huruvida artikel 24.1 i) i förordning nr 1069/2009 ska tolkas så, att begreppet lagring i denna artikel omfattar ett avbrott i en transport på några timmar, ibland upp till åtta timmar, under vilken transportbehållare som innehåller animaliska biprodukter i kategori 3 lastas om från ett transportfordon till en annan, innan de transporteras vidare till en bearbetningsanläggning, varvid nämnda animaliska biprodukter under detta avbrott varken behandlas eller förs över till andra transportbehållare.

26 Det ska i detta hänseende erinras om att förordning nr 1069/2009 klassificerar animaliska biprodukter i tre särskilda kategorier (kallade kategori 1, 2 och 3) beroende på graden av risk som dessa utgör för människors och djurs hälsa. Som exempel omfattar kategori 3 de material som av unionslagstiftaren har ansetts utgöra en låg risk, medan material i kategorierna 1 och 2 medför en hög risk för människors och djurs hälsa, bland vilka kategori 1-material utgör den högsta risken (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 september 2021, Toropet, C-836/19, EU:C:2021:668, punkt 41).

27 Artikel 24.1 i denna förordning, som anger att driftansvariga för anläggningar där någon av de verksamheter som avses i den artikeln bedrivs – däribland lagring av animaliska biprodukter i led i) – ska se till att dessa godkänns, är således inte tillämplig på transport av animaliska biprodukter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 23 maj 2019, ReFood, C-634/17, EU:C:2019:443, punkt 42).

28 Med hänsyn till att motparten i det nationella målet inte har ett sådant tillstånd för det lager som denne driver i staden B, avser den hänskjutande domstolens fråga huruvida ett avbrott i en transport, såsom det avbrott som är aktuellt i det nationella målet, ska anses utgöra en del av denna transport och således inte omfattas av kravet på tillstånd, eller om detta avbrott ska anses omfattas av begreppet lagring, i den mening som avses i artikel 24.1 i) i förordning nr 1069/2009.

29 Det ska i detta hänseende påpekas att detta begrepp inte definieras i förordningen och att ordalydelsen i artikel 24.1 i) i förordningen inte i sig möjliggör en klar tolkning av detta begrepp.

30 Enligt domstolens fasta praxis ska vid tolkningen av en unionsbestämmelse inte bara lydelsen beaktas, utan också sammanhanget och de mål som eftersträvas med de föreskrifter som bestämmelsen ingår i (dom av den 23 november 2021, IS (Hänskjutandebeslutets rättsstridighet), C-564/19, EU:C:2021:949, punkt 104 och där angiven rättspraxis).

- 31 Vad gäller det sammanhang i vilket artikel 24 i förordning nr 1069/2009 ingår, påpekar domstolen att det enligt artikel 4.1 och 4.2 i förordningen ankommer på de driftansvariga som framställer animaliska biprodukter eller därav framställda produkter som omfattas av tillämpningsområdet för förordningen, att se till att dessa animaliska biprodukter uppfyller kraven i denna förordning under alla skeden av insamling, transport, hantering, behandling, omvandling, bearbetning, lagring, utsläppande på marknaden, distribution, användning och bortskaffande av dessa animaliska biprodukter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 september 2021, Toropet, C-836/19, EU:C:2021:668, punkt 55).
- 32 Det ska understrykas att det i förordning nr 1069/2009, i enlighet med skäl 36 däri, föreskrivs att verksamhetsutövarna bör vara primärt ansvariga för att se till att denna förordning efterlevs, så att människors och djurs hälsa skyddas. I detta avseende är verksamhetsutövarna skyldiga att iaktta de krav i förordningen som gäller för deras verksamhet när de hanterar animaliska biprodukter (dom av den 2 september 2021, Toropet, C-836/19, EU:C:2021:668, punkt 56).
- 33 I artikel 21.1 i förordning nr 1069/2009 föreskrivs dessutom att de driftansvariga ”utan onödigt dröjsmål” ska transportera animaliska biprodukter under sådana förutsättningar att risker för människors och djurs hälsa undviks. Även om denna förordning i princip inte utesluter möjligheten att göra ett avbrott under transporten, förbjuder den emellertid således orimliga förseningar i transporten.
- 34 I förevarande fall och med förbehåll för den prövning som det ankommer på den hänskjutande domstolen att göra, framgår det av beslutet om hänskjutande att den i det nationella målet aktuella verksamheten bedrevs under ett avbrott i en transport och att den inte utgjorde en del av vägtransporten som genomfördes i eller på ett rullande fordon, utan i ett lager. Dessutom förekommer kategori 3-material regelbundet, på ett organiserat och planerat sätt, i motpartens lokaler och detta i enlighet med ett medvetet beslut av motparten, och inte på grund av ett oförutsebart avbrott i transporten eller på grund av ett avbrott som sker i syfte att beakta förarens lagstadgade vilotid. Slutligen framgår det av de omständigheter som beskrivs i beslutet om hänskjutande att lagringen i lagret inte bara sker regelbundet, utan även att motparten i det nationella målet har försummat att upprätta tillvägagångssätt för att förebygga kontaminering och att säkerställa regelbunden rengöring av platserna, vilket kan utgöra en risk för säkerheten i livsmedels- och foderkedjan.
- 35 När det gäller de huvudsakliga mål som eftersträvas med lagstiftningen om animaliska biprodukter, framgår det av artikel 1 och skälen 2, 5, 6 och 11 i förordning nr 1069/2009 att dessa mål består i att på ett lämpligt sätt bemästra riskerna för människors och djurs hälsa och att skydda säkerheten i livsmedels- och foderkedjan samt att fastställa en enhetlig och omfattande ram för hälsobestämmelser som står i proportion till de risker som animaliska biprodukter innebär när de hanteras av driftansvariga i olika skeden längs med kedjan från insamling till användning eller bortskaffande (dom av den 2 september 2021, Toropet, C-836/19, EU:C:2021:668, punkt 52).
- 36 Av detta följer att unionslagstiftarens avsikt har varit att riskerna för människors och djurs hälsa kontrolleras på ett lämpligt och proportionerligt sätt under hela användandet av de animaliska biprodukterna (se, för ett liknande resonemang, dom av den 2 september 2021, Toropet, C-836/19, EU:C:2021:668, punkt 53).

- 37 Begreppet lagring, i den mening som avses i artikel 24.1 i) i förordning nr 1069/2009, ska således anses omfatta ett avbrott i transporten av animaliska biprodukter och omlastningen av dessa produkter från ett transportfordon till ett annat samt en eventuell lossning av dem för tillfällig lagring, för att därefter transporteras till andra anläggningar för vidare bearbetning. Härav följer att innehavaren av ett lager där sådana verksamheter bedrivs ska ha ett tillstånd enligt artikel 24 i denna förordning.
- 38 Mot denna bakgrund ska den ställda frågan besvaras enligt följande: Artikel 24.1 i) i förordning nr 1069/2009 ska tolkas så, att begreppet lagring i denna artikel omfattar ett avbrott i en transport på några timmar, ibland upp till åtta timmar, under vilken transportbehållare som innehåller animaliska biprodukter i kategori 3 lastas om från ett transportfordon till en annat, innan de transporteras vidare till en bearbetningsanläggning, varvid nämnda animaliska biprodukter under detta avbrott varken behandlas eller förs över till andra transportbehållare.

Rättegångskostnader

- 39 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i det nationella målet utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den hänskjutande domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (sjunde avdelningen) följande:

Artikel 24.1 i) i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 av den 21 oktober 2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel och om upphävande av förordning (EG) nr 1774/2002 (förordning om animaliska biprodukter),

ska tolkas så,

att begreppet lagring i denna artikel omfattar ett avbrott i en transport på några timmar, ibland upp till åtta timmar, under vilken transportbehållare som innehåller animaliska biprodukter i kategori 3 lastas om från ett transportfordon till en annat, innan de transporteras vidare till en bearbetningsanläggning, varvid nämnda animaliska biprodukter under detta avbrott varken behandlas eller förs över till andra transportbehållare.

Underskrifter